

การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก *

DEVELOPMENT OF THE MANAGEMENT OF PUBLIC WELFARE WORK BY THE SANGHA IN MUEANG DISTRICT, NAKHON NAYOK PROVINCE

พระมหาณัฐพล วิสุทธาจาโร (บุญยะฤทธิ์)¹, พิชิต ปุริมาตร² และ ประพันธ์ นิกกระโทก³

Phramahanatthaphon Visuddhācāro (Bunyarit)¹, Phichit Purimat² and Praphan Nukkratok³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author's Email: Suri1358355@gmail.com

วันที่รับบทความ : 11 พฤษภาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 17 พฤษภาคม 2568;

วันที่ตอบรับบทความ : 19 พฤษภาคม 2568

Received 11 May 2025; Revised 17 May 2025; Accepted 19 May 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) นำเสนอแนวทาง ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบแผนวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.939 จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และการ

Citation:

* พระมหาณัฐพล วิสุทธาจาโร (บุญยะฤทธิ์), พิชิต ปุริมาตร และ ประพันธ์ นิกกระโทก. (2568). การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(3), 931-947.

Phramahanatthaphon Visuddhācāro (Bunyarit), Phichit Purimat and Praphan Nukkratok. (2025).

Development Of The Management Of Public Welfare Work By The Sangha In Mueang District, Nakhon Nayok Province. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(3), 931-947.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

วิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน วิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, $S.D.=0.65$) 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ภาพรวม พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการพบว่า 1) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ ให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาทางด้านจิตใจ และปัญหาการดำเนินชีวิตให้แก่ประชาชน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการอบรมและสอน 2) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนน้อมนำเอาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ส่งเสริมให้สถานที่วัดเป็นสถานที่บริการให้ความรู้ด้านสุขภาพ 3) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสาธารณสุขสมบัติ ได้แก่ อนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ ให้ความรู้แก่ชุมชน สร้างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น 4) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป ได้แก่ มีส่วนร่วมสนับสนุน ช่วยเหลือ สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ

คำสำคัญ: การพัฒนา, การบริหารจัดการ, งานสาธารณสุขสงเคราะห์

Abstract

The purposes of this research article are to 1) study 2) compare public opinions. Classified according to personal factors 3) Presenting guidelines. The research method is a combined method. Quantitative research Using a questionnaire, the confidence value was 0.939 from a sample of 400 people. Data were analyzed using statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation, and analysis using t-test and F-test. using one-way analysis of variance method In the case of three or more groups of primary variables When differences were found, the mean differences were compared by pair using the least significant difference method. and qualitative research Interviews with 9 key informants or people were analyzed descriptively.

The results of the research found that 1) The overall level of development of public welfare management was at a moderate level ($\bar{X}=3.45$, S.D.= 0.65) 2) Results of comparing public opinions Classified according to personal factors. Overall, it was found that people of different genders, ages, education, income, and occupations Have an opinion no different Therefore, the research hypothesis was rejected. 3) Guidelines for developing the management of public welfare work by the Sangha. It was found that 1) the aspect of assistance includes giving advice and solving psychological problems. and life problems for the people Support and promote training and teaching. 2) Helping others for the public benefit, including promoting and supporting people to put the Sufficiency Economy into practice. Promote temple locations as places to provide health education services. 3) In terms of helping and supporting public property, including preserving ancient sites and objects, providing knowledge to the community, and creating local museums. 4) In terms of helping and supporting the general public, including participating, supporting, and helping various welfare institutions.

Keywords: Development, Management, Public Welfare Work

บทนำ

วัดเป็นศูนย์กลางแห่งการรวมจิตใจของบรรดาพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ทำหน้าที่ในการจัดวางรากฐานและความเจริญให้แก่สังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นและความมั่นคงให้แก่สังคม ช่วยลดปัญหาทางสังคมและยังช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการควบคุมทางสังคมอีกด้วย (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543) การสาธารณสงเคราะห์ ถือได้ว่าเป็น 1 ในงานที่คณะสงฆ์จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการในงานทั้ง 6 ด้าน เพื่อเป็นไปตามนโยบายของมหาเถรสมาคม เป็นหนึ่งในกิจกรรมของวัดที่ภิกษุต้องดำเนินการให้เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ ในด้านการสังคมสงเคราะห์ การดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล อนุเคราะห์พุทธศาสนิกชน ดังพุทธพจน์ที่พระพุทธเจ้าได้กล่าวไว้ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงจาริก

ไปเพื่อประโยชน์และความสุขของชนเป็นจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์
เกื้อกูล และความสุขของทวยเทพ และมนุษย์ทั้งหลาย”

ปัจจุบันนี้งานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์เป็นปัญหาสำคัญของคณะสงฆ์อย่างยิ่ง
เพราะสภาพสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่คณะสงฆ์ปรับตัวรับกับสถานการณ์
ไม่ทันแม้แต่จะมีการกำหนดในระเบียบมหาวิทยาลัยและสมาคมและในอำนาจหน้าที่ของ
บทบาทพระสงฆ์จึงกล่าวได้ว่าการสาธารณสุขสงเคราะห์เป็นกิจการของคณะสงฆ์ต้องรีบปรับปรุง
แก้ไขอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตามหลักฐานของการจัดการอันจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยนำเข้า
และมีกระบวนการที่ภาษากิจกรรมหรืองานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (P. Robbins and M, 2002)

สิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญของวัดและคณะสงฆ์ที่ไม่สามารถจะปฏิเสธได้คือ พระสงฆ์ขาด
การศึกษาในด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาในทางที่ถูกต้อง ทำให้เกิดปัญหาใหญ่ของ
คณะสงฆ์ในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ตามมาในภายหลัง ไม่ว่าจะเป็นในด้านการปกครอง
พระภิกษุสามเณรที่ไม่เป็นไปตามพระธรรมวินัย พระสงฆ์ไม่เข้าใจในอำนาจหน้าที่ บทบาท
ของการปกครองตามพระธรรมวินัยและตามกฎหมายเถรสมาคม วัดไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการ
จัดการศึกษาและการพัฒนาตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นสาเหตุสำคัญทำให้พระภิกษุ
สามเณรตลอดจนประชาชนทั่วไปไม่เข้าใจในหลักพระธรรมวินัยที่ถูกต้องดังมาอย่างแท้จริง จึง
ทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติที่ผิดไปจากกรอบอันดั้งเดิมตามหลักพระพุทธศาสนา ส่วนใน
ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์วัด บ้าน โรงเรียน ชุมชน นั้น ยังขาดสัมพันธภาพในการบริหาร
จัดการเพื่อให้เกิดสภาพที่เอื้อประโยชน์แก่ทุกฝ่าย จากการศึกษาสภาพ ปัญหาเหล่านี้ เป็น
เรื่องที่สำคัญและเป็นปัญหาที่วัดและคณะสงฆ์กำลังประสบอยู่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ใน
สภาวะการโลกยุคปัจจุบันนี้ (พระครูวิสุทธิธานันท์คุณ (สุรศักดิ์ วิสุทธิจาโร), 2557)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาวิจัยในเรื่อง “การ
พัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ” เพื่อจะได้นำผลการวิจัย
ไปปรับประยุกต์ใช้ ในการบริหารจัดการวัดเพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนาให้เกิด
ประโยชน์ต่อทุกฝ่าย และให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระ
สังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมาย

การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ หมายถึง การปรับปรุง ยกระดับ หรือเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินงานด้านการช่วยเหลือสังคมของพระสังฆาธิการ เช่น เจ้าอาวาส เจ้าคณะระดับต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและสังคมได้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางแผน การจัดสรรทรัพยากร การบริหารบุคลากร การประสานความร่วมมือ และการประเมินผล (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543)

ความสำคัญ

เสริมบทบาทของพระสงฆ์ในสังคม การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์อย่างมีระบบช่วยให้พระสงฆ์มีบทบาทที่ชัดเจนและสำคัญในฐานะผู้นำด้านจริยธรรมและผู้ช่วยเหลือสังคม โดยเฉพาะในภาวะวิกฤต เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ หรือการระบาดของโรค ส่งเสริมภาพลักษณ์ของพระพุทธศาสนา เมื่อพระสังฆาธิการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้สังคมเกิดความเลื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น สร้างความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นๆ การบริหารงานสาธารณสงเคราะห์ที่ดีช่วยให้สามารถเชื่อมโยงและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาทักษะของพระสงฆ์ กระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการยังส่งผลให้พระสังฆาธิการและพระสงฆ์โดยรวมได้เรียนรู้ทักษะการจัดการ การวางแผน และการประเมินผล ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการบริหารวัดและกิจกรรมอื่น ๆ ได้ ตอบสนองต่อปัญหาสังคมได้ตรงจุด การบริหารที่ดีทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนได้อย่างชัดเจน และจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม ทำให้งานสาธารณสงเคราะห์มีประสิทธิภาพและเข้าถึงผู้ที่เดือดร้อนได้แท้จริง (พระมหาวรเมธ เตชธมโม (ดีสุรกุล), 2561).

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดย พระใบฎีกายุทธนา ยุทธนปญโญ (ปลอดกระโทก) (2567) ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมงานสาธารณะสงเคราะห์ช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของการส่งเสริมงานสาธารณะสงเคราะห์ช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ และอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การส่งเสริมงานสาธารณะสงเคราะห์ช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมงานสาธารณะสงเคราะห์ช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

พระวรภพ คุณสมปนโน (วานิชวัฒน์), (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี คือ ได้สร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมแต่กลายเป็นที่เก็บของ วัดขาดการสร้างบุคลากรพระภิกษุสงฆ์ในการเป็นผู้นำในการปฏิบัติธรรม และประชาสัมพันธ์ชักชวนประชาชนทั่วไป และจากข้อมูลที่ได้รับมาเรื่องเพศสัมพันธ์กับโรคเอดส์ที่เกิดขึ้นกับเด็กเยาวชนและประชาชนทั่วไปว่า ภัยของโรคเอดส์เพิ่มขึ้นทุกปี แสดงว่าการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐไม่ให้ความสนใจในเรื่องนี้มากเท่าที่ควร และด้านการดำเนินงาน องค์การบริหารยังขาดการนำแผนด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และโครงการการสร้างศูนย์บำบัดผู้เสพยาเสพติดเป็นโครงการใหม่ ขาดบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญที่ต้องหาข้อมูลและปรึกษาหน่วยงานราชการ

สรุป การยกระดับความสามารถในการวางแผน จัดการและดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือสังคมให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย งานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรเป้าหมาย

ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก จำนวน 24,673 คน (จังหวัดนครนายก, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก จำนวน 400 คน

2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัย ทำการสุ่มจากกลุ่มประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (นิยมใช้ 0.05)
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 เมื่อแทนค่าสูตรข้างต้นจะได้

$$n = \frac{24,673}{1 + 24,673 (0.05)^2}$$

$$n = 399.98$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 คน ผู้วิจัยจึงนำมาคำนวณตามสัดส่วนที่เหมาะสมของประชาชนแต่ละชั้นการศึกษา โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

3. การกำหนดวิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Contents Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบของ

เทคนิคการวิเคราะห์ IOC (Index of Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบไม่น้อยกว่า 5 ท่าน ได้ผลการหาค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.00 ทุกข้อ 2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) นำไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Try out) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.939 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยเสนอติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงนายอำเภอเมืองนครนายก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับมาก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสังคมศาสตร์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์เพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดย 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ สถิติ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์โดยตรงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูปหรือคน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ 2) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น แล้วเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ข้อที่ 2. และข้อที่ 3 ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม

การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ของพระสงฆ์ในอำเภอ จังหวัดเมืองนครนายก	ระดับการปฏิบัติ (n=400)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล	3.36	0.88	ปานกลาง
2) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์	3.45	0.92	ปานกลาง
3) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสาธารณสมบัติ	3.43	0.72	ปานกลาง
4) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป	3.56	0.71	มาก
โดยภาพรวม	3.45	0.65	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน

การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป ($\bar{X}$ =3.56, S.D.=0.71) รองลงมา คือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ($\bar{X}$ =3.45, S.D.=0.92) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล($\bar{X}$ =3.36, S.D.=0.88) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่	ผลการศึกษา		t	F	Sig.
	ยอมรับ	ปฏิเสธ			
สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	✓	-	2.881	0.057
สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	✓	-	0.799	0.496
สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	✓	-	2.692	0.071
สมมติฐานที่ 4 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก แตกต่างกัน	-	✓	-	2.391	0.071

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มี

ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการ

งานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ

ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก แตกต่าง

กัน

-

✓

-

2.881

0.057

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก พบว่า การบริหารจัดการตามหลัก POSDC ข้างต้นเป็นตัวส่งเสริมทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้ง 4 ด้าน มีลักษณะดังนี้ 1) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ ให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาทางด้านจิตใจ และปัญหาการดำเนินชีวิตให้แก่ประชาชน สนับสนุนส่งเสริมให้มีการอบรมและสอน ศีลธรรม จริยธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจแก่นักเรียนใน สถานศึกษาและโรงเรียน 2) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนน้อมนำเอาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ส่งเสริมให้สถานที่วัดเป็นสถานที่บริการให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน 3) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสาธารณสมบัติ ได้แก่ มีการอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ ในวัดและให้ความรู้แก่ชุมชน สร้างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น รวบรวมศิลปวัตถุหรือโบราณวัตถุ 4) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป ได้แก่ มีการดำเนินโครงการสาธารณสงเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ขาดแคลน มีส่วนร่วมสนับสนุน ช่วยเหลือ สถานสงเคราะห์ต่าง ๆ

อภิปรายผล

ได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ระดับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการ

บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.45, S.D.=0.65$) แสดงให้เห็นว่า พระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือประชาชนทั่วไปเป็นอย่างมาก รองลงมาคือการช่วยเหลือเพื่อสาธารณประโยชน์ในวงกว้าง อย่างไรก็ตาม ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งอาจหมายถึงการสนับสนุนภายในคณะสงฆ์หรือความร่วมมือกับภายนอก ยังเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพิจารณาและส่งเสริมให้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในภาพรวมมีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น การศึกษาเพิ่มเติมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นในแต่ละด้าน โดยเฉพาะด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนและดำเนินงานเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระครูสุวรรณวรการ, 2553) ได้วิจัยเรื่อง “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.23$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระครูวินัยธรมลเมธ กตปุญโญ (โค้วตระกูล), 2567) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์เพื่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์เพื่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนาในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07, S.D.=0.26$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายกนครนายก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา รายได้และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้และอาชีพ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายกนครนายก อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนทุกกลุ่มต่างมีมุมมองที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ โดยไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์หรือระดับ

การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระปลัดพิสิทธิ์ ญาณิสโร (ศรีแก้ว), 2567) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของพระธรรมทูตที่มีต่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์” ผลการวิจัยพบว่าผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของประสิทธิภาพการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระสงฆ์ที่มีปัจจัย ส่วนบุคคลด้าน อายุ วุฒิการศึกษาสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ ประสิทธิภาพการจัดการ งานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนพระสงฆ์ที่มี พรรษา และวุฒิการศึกษานักธรรม ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับ สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระใบฎีกายุทธนา ยุทธนบุญ (ปลอดกระโทก), 2567) ได้วิจัยเรื่อง “การส่งเสริมงานสาธารณะสงเคราะห์ช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของการส่งเสริมงานสาธารณะสงเคราะห์ช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชน ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ และอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การส่งเสริมงานสาธารณะ สงเคราะห์ช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่ แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการส่งเสริมงานสาธารณะสงเคราะห์ช่วง สถานการณ์โควิด - 19 ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก พบว่า ควรส่งเสริมให้พระธรรมทูตใช้สื่อ เทคโนโลยี เช่น สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook, YouTube, TikTok) เพื่อเผยแผ่ธรรมะให้ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขึ้น ควรมีการจัดกิจกรรมสื่อธรรม เช่น การจัดบรรยายธรรมใน ชุมชน โรงเรียน หรือกิจกรรมสอดแทรกธรรมะที่เหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง เพื่อสร้างความ ตระหนักรู้ และความเข้าใจในหลักธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระมหาพรเมธ เทชธมโม (ดีสุรกุล), 2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านสาธารณ สงเคราะห์ของอำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคและ

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านสาธารณสงเคราะห์ ของอำเภอ แก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า 1. ด้านพัฒนาจิตใจประชาชน ขาดการจัดนิทรรศการหรือ พิพิธภัณฑ์ธรรมสังเวชภายในวัด 2. ด้านพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น คณะสงฆ์ไม่มีบทบาทในการ ประชาชนให้ดำรงชีพตามวิถีเกษตรพอเพียง 3. ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ยังขาดที่มี ความรู้เฉพาะด้านในการประยุกต์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้น ข้อเสนอแนะ คือ คณะสงฆ์สนับสนุนให้ทุกวัดจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ธรรมสังเวช ตระหนักถึง ความสำคัญของการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมทาง ศาสนา มีการจัดโครงการต่าง ๆ ที่เป็นการช่วยเหลือผู้ยากจน ด้อยโอกาส มีการจัดตั้งกองทุน ไถ่ชีวิตโค-กระบือเพื่อสนับสนุนวิถีเกษตรพอเพียง พัฒนาบุคลากรให้เป็นแกนนำด้านจิตอาสา สนับสนุนการทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล ฟ้นพุ่มิปัญญาท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหาย สร้างเครือข่าย การสืบสานประเพณีท้องถิ่นโดยคนรุ่นใหม่ คณะสงฆ์ต้องส่งเสริมให้ประชาชนทำวัตร-สวด มนต์ในครัวเรือนเป็นประจำทุกวัน สนับสนุนการฟื้นฟูปุ่มิปัญญาท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหาย พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการสืบสานประเพณีท้องถิ่นโดยคนรุ่นใหม่ การส่งเสริมการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ด้านสาธารณสงเคราะห์ ของอำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ จึงจะประสบ ผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พระวรภพ คุณสมปนโน (วานิชวัฒน์), 2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดพระบาท น้ำพุ จังหวัดลพบุรี คือ ได้สร้างศูนย์ปฏิบัติธรรมแต่กลายเป็นที่เก็บของวัดขาดการสร้าง บุคลากรพระภิกษุสงฆ์ในการเป็นผู้นำในการปฏิบัติธรรม และประชาสัมพันธ์ชักชวนประชาชน ทั่วไป และจากข้อมูลที่ได้รับมาเรื่องเพศสัมพันธ์กับโรคเอดส์ที่เกิดขึ้นกับเด็กเยาวชนและ ประชาชนทั่วไปว่า ภัยของโรคเอดส์เพิ่มขึ้นทุกปี แสดงว่าการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐไม่ทำให้ ความสนใจในเรื่องนี้มากเท่าที่ควร และด้านการดำเนินกิจการ องค์การบริหารยังขาดการนำ แผนด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เชิงกลยุทธ์ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และโครงการการสร้าง ศูนย์บำบัดผู้เสพยาเสพติดเป็นโครงการใหม่ ขาดบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญที่ต้องหาข้อมูล และปรึกษาหน่วยงานราชการ และถึงแม้วัดจะทำประโยชน์ให้กับสังคมมากมายจนมีชื่อเสียงที่ ดี แต่ก็มีผลกระทบการรับรู้และผู้ป่วยเอดส์เป็นจำนวนมากเป็นเรื่องละเอียดอ่อน โดยธรรมชาติ ของมนุษย์ทุกคนกลัวตาย ไม่อยากติดต่อกับโรคใด ๆ จึงมีผลกระทบต่อการสร้างบุคลากรในวัด พระบาทน้ำพุ จะหาบุคลากรที่มีใจเสียสละในงานสาธารณสงเคราะห์นั้นหายากมากกว่าวัด อื่น ๆ ต้องใช้แผน 1 แผน 2 และแผน 3 ในการสร้างบุคลากร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในอำเภอเมืองนครนายก มีองค์ประกอบสำคัญคือ การบริหารจัดการตามหลัก POSDC นี้ ถูกนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์ใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การช่วยเหลือเกื้อกูลในด้านต่าง ๆ เช่น การบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย การให้ความช่วยเหลือผู้ยากไร้ 2) การช่วยเหลือเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น การสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมการศึกษาและสุขภาพ 3) การดูแลและอนุรักษ์สาธารณสมบัติ เช่น การบำรุงรักษาวัด ศาสนสถาน และทรัพย์สินส่วนรวม 4) การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชุมชน เมื่อองค์ประกอบทั้งสองส่วนนี้ หลักการบริหาร POSDC และการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์ใน 4 ด้าน ถูกบูรณาการเข้าด้วยกัน จึงก่อให้เกิดรูปแบบการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน สำหรับพระสังฆาธิการในอำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีนโยบายที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม ในการวางแผนและดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้การสนับสนุนมีความครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง
2. ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์ของวัดและพระสังฆาธิการอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรและการอบรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของพระสังฆาธิการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรมีการสำรวจและประเมินความต้องการด้านสาธารณสงเคราะห์ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การช่วยเหลือและการสนับสนุนตรงกับความต้องการ
2. ควรกำหนดแผนการดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์ที่ชัดเจน มีเป้าหมาย ตัวชี้วัด และระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

3. ควรมีการพิจารณานำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการงานสาธารณสุข สงเคราะห์ เช่น การจัดเก็บข้อมูล การสื่อสาร การประสานงาน และการรายงานผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและประเมินผลกระทบของการดำเนินงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ ของพระสังฆาธิการต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชน

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการงานสาธารณสุข สงเคราะห์ของพระสังฆาธิการในพื้นที่อื่นๆ หรือในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง กัน

3. ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ที่ เหมาะสมกับบริบทของคณะสงฆ์ไทยและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

เอกสารอ้างอิง

จังหวัดนครนายก. (2567). *ข้อมูลประชากรจังหวัดนครนายก*. เรียกใช้เมื่อ 20 พฤศจิกายน 2567 จาก <https://nknayok.nso.go.th/images/2024/Jan/Stat>

พระใบฎีกายุทธนา ยุทธนปญโญ (ปลอดกระโทก). (2567). การส่งเสริมงานสาธารณะ สงเคราะห์ช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ของคณะสงฆ์อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิง พุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูวินัยธรกมลเมธ กตปุญโญ (ไคว้ตระกูล). (2567). การบริหารกิจการคณะสงฆ์เพื่อความ มั่นคงของพระพุทธศาสนา ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก. ใน *สารนิพนธ์พุทธ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย.

พระครูวิสุทธธานันทคุณ (สุรศักดิ์ วิสุทธาจาโร). (2557). การบริหารจัดการวัดเพื่อความมั่นคง แห่งพระพุทธศาสนา. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎี สาขาวิชาการจัดการ เชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระครูสุวรรณวรการ. (2553). ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในจังหวัด ปทุมธานี. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2543). *การศึกษาเครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

พระปลัดพิสิทธ์ ญาณิสฺสโร (ศรีแก้ว). (2567). ประสิทธิภาพการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา. ใน *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาวรเมธ เดชธมฺโม (ดีสุรกุล). (2561). การส่งเสริมการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านสาธารณสงเคราะห์ของอำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. ใน *สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

P. Robbins and M. Coulter. (2002). *Management*. 7th ed,. New Jersey: Prentice Hall International Lnc.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York: Harper & Row.